

Anonym

Prinsessan Cecilias kärleks-äventyr

P. G. Berg. Stockholm. 1854.

[– Läs mer om verket här](#)

Det avbildade exemplaret tillhör Uppsala universitetsbibliotek.

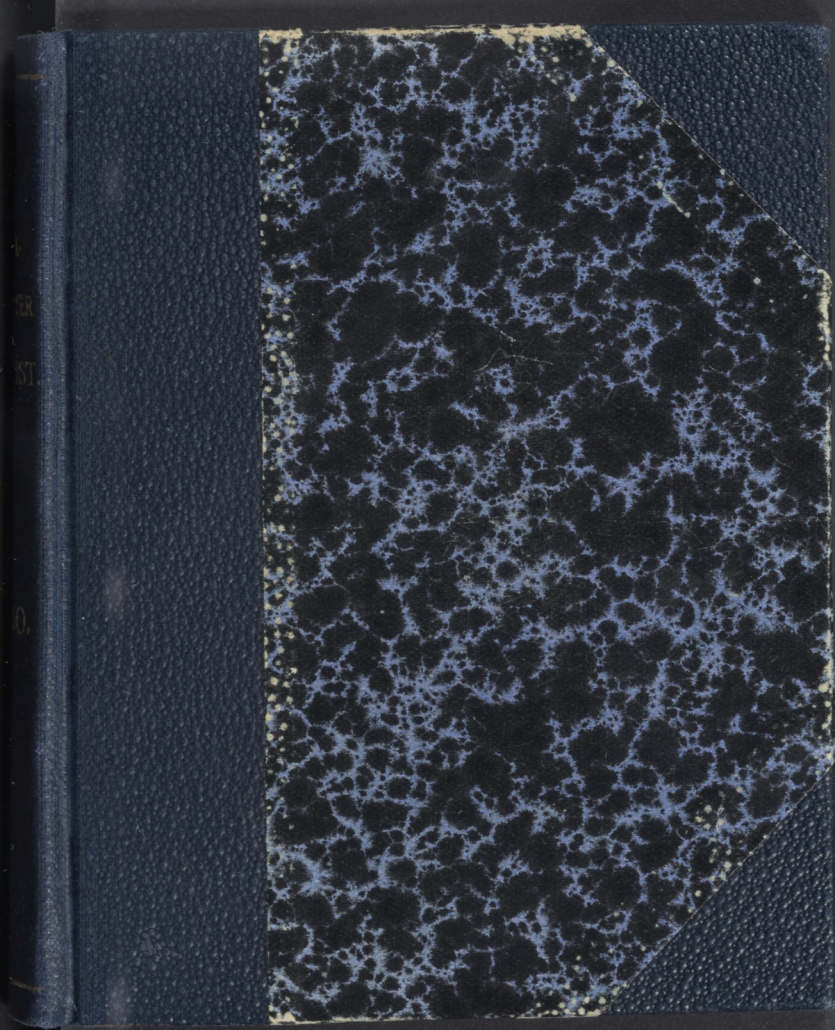
Detta verk är fritt från kända upphovsrättsliga restriktioner. Vid användning ber vi att du hänvisar till Uppsala universitetsbibliotek och Litteraturbanken.se.

Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:

<https://lb.se/författare/Anonym/titlar/PrinsessanCecilias/faksimil?om-boken>

Permanent länk (URN):

<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb1876963-faksimil>

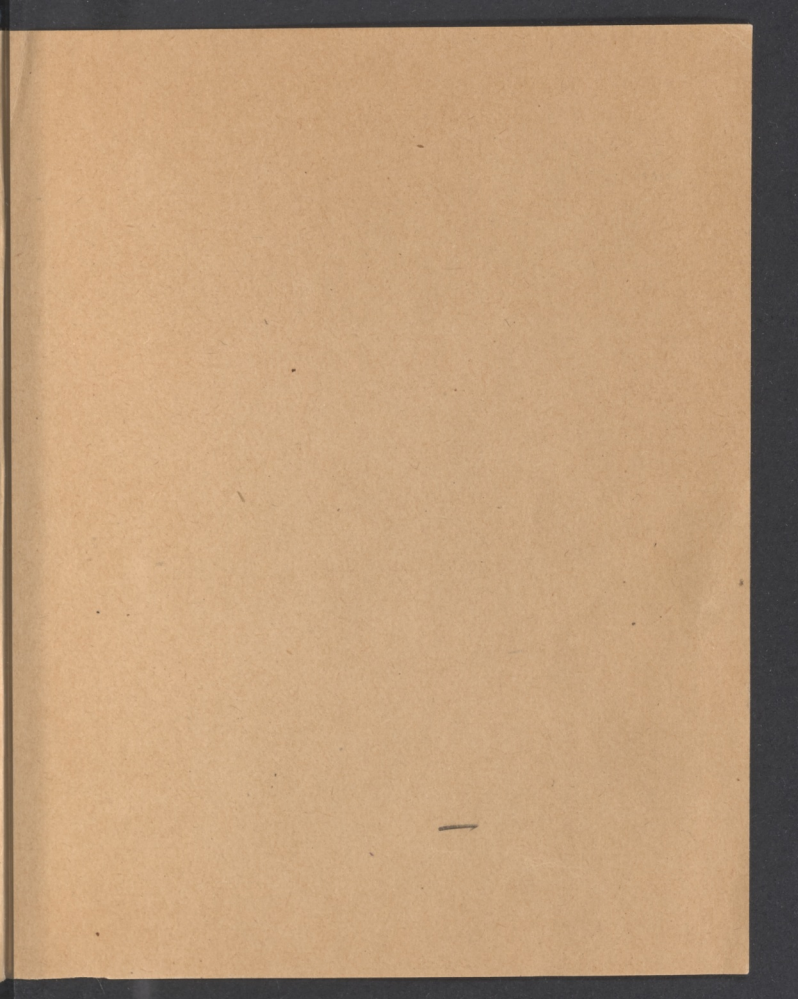

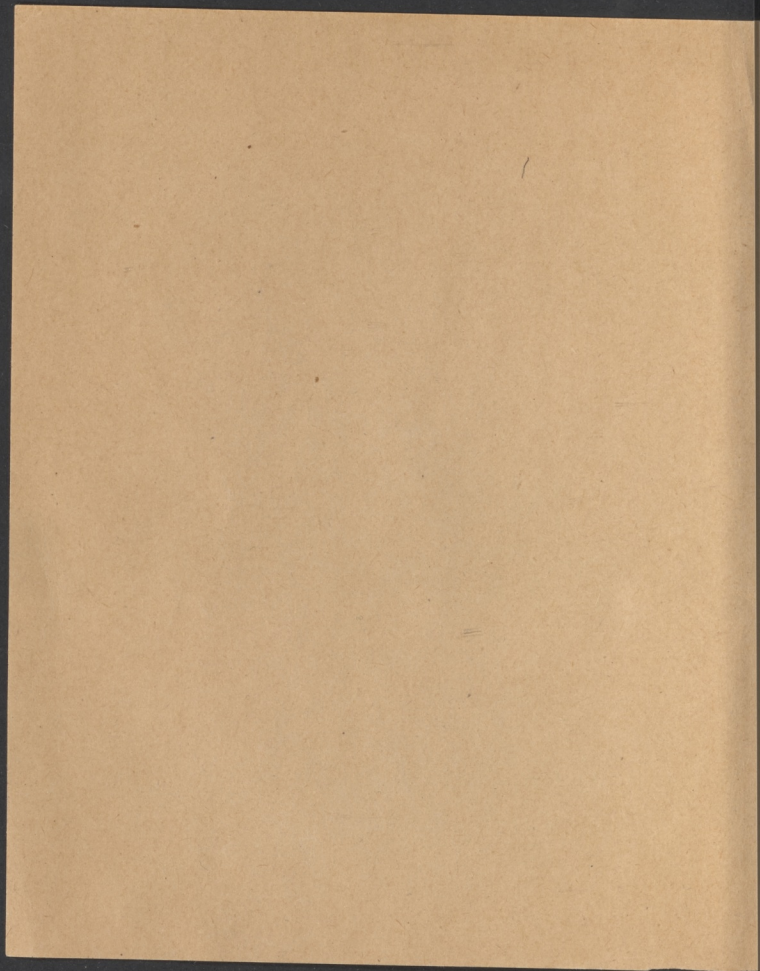
Uppsala Universitets Bibliotek

Sv. avd.

So. litt.

Folkskr.

PRINSESSAN CECILIAS KÄRLEKS-ÄFVENTYR.

N:o 17.

2 sk. b:ko.

PHILOSOPHY

BY A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

THE END OF THE WORLD

År 1559 om hösten blef prinsessan Catharina, den äldsta af konung Gustaf I:s döttrar, förmäld med greve Edzard af Ostfrisland. Hon var en god och förständig furstinna, dertill vacker och välskapad, liksom alla konung Gustafs barn. Främst i detta hänseende var dock fröken Cecilia, äfven utmärkt för sin qvickhet och liflighet. Hofvets skalder då för tiden prisade henne skönare än Venus, och kunde ej nog lofsjunga hennes hvita hy, gullgula hår och glänsande ögon, och de försäkrade, att hennes själ var med dygder lika beprydd.

Med greve Edzard hade följt hans broder, Johan af Ostfrisland, en ung, liflig och skön herre, derföre städse gunstling hos sin moder och hos qvinnor i allmänhet. Han fattade snart behag till fröken Cecilia, hon till honom. De voro hvarandra lika till skönhet, qvickhet, äfven ålder; han 21, hon 19 år gammal. Städse såg man dem uti slottets salar tala och skämta med hvarandra; hoffolket spådde, att de en gång skulle blifva ett par, och konungen samt släkten ansågos ej vara emot en sådan förbindelse.

Emedlertid ledo bröllophögtidligheterna till slut, prinsessans rikliga brudskatt var utbetalad, greve

Edzard skyndade på hemresan, och Cecilia samt Johan sågo med sorg afskedsstunden nalkas. Erik fick sig uppdraget att ledsaga de afresande till gränsen, och Cecilia utbad sig af fadern att äfven få följa sin syster dit. Den gamle, misstänkande ingenting, gaf sitt bifall, och resan begyntes. Den gick långsamt. Öfverallt blef det resande furstliga herrskapet emottaget med högtidligheter och stora gästabud. De rika adelsherrarne, ofta nära släktingar till bruden, ville bidraga till hennes heder och äfven landets, i synnerhet i utlänningarnes ögon. Efter en hel månads färd hade de resande ej hunnit längre än till Wadstena, hvarest de dröjde någon tid, undfägnade af Gustafs tredje son, Magnus, sedermera hertig af Östergöthland. Emedlertid hade förbindelsen mellan grefve Johan och fröken Cecilia blifvit allt mer och mer förtrolig, snart brottslig, ty de liknade hvarannan äfven i lättsinnighet. Cecilia, den höghjertade drottning Margarethas, den oförvitlige konung Gustafs dotter, glömde slutligen både sin egen och sin slägts heder ända derhän, att hon i hemlighet mottog nattliga besök af sin älskare. Vakten kring Wadstena slott upptäckte först huru han under de mörka nätterna klättrade på en stege upp till Cecilias fönster och smög derin. De vågade ej angifva det, men ryktet spridde sig i staden och kom snart till Eriks öron. Han gick då till råds med sin broder, hertig Magnus och några andra herrar, och stannade vid det beslutet, att söka öfverraska älskaren. Vakten

befalltes hafva noga akt på fröken Cecilias fönster. Efter tre nätter fingo de åter se grefven klättra in genom detsamma. Straxt togo de sakta bort stegen och underrättade Erik, att de hade fogeln fången i jungfruburen. Erik och Magnus ville först sjelfva gå och taga ut honom, men de andra afstyrkte det af fruktan, att de retade bröderne skulle skrida till blodsutgjutelse. I deras ställe sändes Carl de Mornay med några andra. De trängde hastigt in i Cecilias rum, och funno grefven uti en lätt och föga anständig klädnad. Erik lät straxt kasta honom i fångelse, och, som några tro, på det skamligaste handtera honom. Derefter skickade han honom fångslad genom hela landet upp till konungen tillika med bref och ett ordentligt protokoll om hela denna händelse. Grefve Edzard inställde sin afresa för att söka hjälpa brodern, och kring hela landet blef stor uppståndelse och häpnad öfver denna skändliga sak.

Den gamle fadern mottog med yttersta smärta underrättelsen om dotterns brott, utspridt genom sonens obetänksamhet. *Vi bedje Gud*, skref han till Erik, *att han ville hafva oss af denna verlden, på det vi måge förskonas från sådana bedröfvelse af dem, som skulle oss mest hugsvala och trösta.* Då emedlertid Erik hade kommit saken uti den ryktbarhet, att den ej mer kunde nedtystas, så måste Gustaf taga sig utseende af den största stränghet. Johan sattes i hårdt fångelse på Örbyhus, hans broder Edzard med sin gemål fick ej återvända till Stock-

holm, utan måste stanna på Westerås slott. Deingo väl sedan komma till konungen, då de med knäfall bådo om Johans förskoning, men fåfångt. Det syntes, som den djupt förolämpade fadern ämnade straffa honom till lifvet.

Då nu Erik förnam, att saken blef så allvarsam, och kanske insåg sitt eget förhastande, ville han godtgöra det igen. Han skref och sade öfverallt, att grefve Johan hade sökt någon af kammarjungfrurna, ej fröken Cecilia sjelf. För att försvara hennes heder mot det iråkade förtalet lät han slå en skådepenning med hennes bröstbild på ena och Susanna i badet på andra sidan. *Cecilia var*, skulle det betyda, *lika oskyldigt förtalad, som fordom den sköna Susanna*. Ingen trodde honom. Många uttydde penningen som ett gäckeri; Cecilians rykte var och blef förloradt.

Emedlertid fick gamla grefvinnan af Ostfrisland veta, i huru stor fara hennes mest älskade son sväf-vade. Full af ångest, anropade hon många af de kringboende tyska furstarne om deras bemedling, och snart kom från dem det ena sändebudet efter det andra till Stockholm för att utverka Johans befrielse. Gustaf hade ej annat att göra än bifalla deras begäran. Men förut måste grefve Johan upp för konungen. Denne mottog honom, omgifven af sina söner Johan och Magnus samt rikets råd och de högste hofmännen, och i dessas närvaro måste han af-lägga en högtidlig ed på både sin och prinsessan

Cecilias oskuld. Härefter blef han förklarad fri och hastade utur riket.

Eriks beständiga tilltagande obetänksamhet och bitterhet mot fadern ökade med hvarje år dennes bekymmer. Cecilias vanheder rågade slutligen sorgelalken och gjorde året 1560 till det bittraste, likasom det sista. Denna olycka träffade Gustaf djupt. Straxt vid första underrättelsen kallade han sin bikt-fader, mäster Johannes till sig. Då denne kom, trädde konungen emot honom med dessa ord: *O, Johannes, min själ är bedröfvad allt intill döden;* hvarvid tårarna brusto honom ur ögonen. Stundom utbröt hans fordna häftiga sinne uti vrede mot de två vanartiga barnen. Stundom åter bjöd han till att med undergifvenhet foga sig i sin olycka. Så stod han en gång och betraktade den böjda regnbågen, och begynte dervid tacka Gud, som genom olyckan hade likaså kufvat hans fordom höga och hårda hjerta. *De stolta och oböjda,* sade han, *känna icke himmelens nåd.* Vrede och undergifvenhet vexlade i hans själ; sorgen satt alltid qvar, och tärde på hans lynne, helsa och lefnadstråd. Hans betjening öfverraskade honom stundom, samtalande med sin unga drottning, och de märkte både af rösten och ögonen, att han gråtit. Af enskildta uppsnappade ord förstodo de, att det var barnens uppförande, som pressat faderns tårar. Han föll slutligen i en svår sjukdom, från hvilken han väl åter

på en kort tid tillfrisknade, men som snart återkom och lade honom i grafven.

Grefve Johan skyndade från denna olyckliga färd tillbaka till Ostfrisland. Han blef aldrig förmäld; ja han afskydde från denna stund allt sällskap med kvinnor. Då Cecilia såsom gift kom för att besöka sin syster Catharina, undvek han hennes samtal och åsyn. För öfrigt lefde han älskad och vördad af de olyckliga, isynnerhet af dem, som för trossaker förföljdes, hvilka hos honom städse funno skydd och försvar.

Vi vilja här äfven förtälja Cecilias lefnad och slut; den var lik begynnelsen. Efter konung Gustafs död glänste hon ännu en tid uti Eriks lysande och lättsinniga hof, sjelf lysande och lättsinnig. Hennes skönhet och rika hemgift lockade likväl friare. En Polsk grefve af Teczin ansågs vara gynnad af henne; men icke af Erik. Han dog på en af sina friareresor. Storfursten i Ryssland friade sedan, men fick afslag både af Erik och Cecilia. Slutligen blef hon förmäld med Kristoffer, markgrefve af Baden, hvilken då länge varit i Svensk tjenst, och sålunda väl visste Cecilias fel. Han fick dyrt betala sitt oförstånd. Cecilia trufdes aldrig hemma, utan var beständigt på resor, öfverallt i början väl emottagen för släktens anseende och egna behag, men snart föraktad för sitt dåliga uppförande. Under dessa resor förspillede hon helt och hållet både rykte och förmögenhet. Hela den stora hemgiften var nära slut, då hennes

man 1575 dog, sedan han längesedan erfarit hennes otrohet. Efter hans död öfvergick hon till katholska kyrkan, erhöil derföre understöd af Johan III, men sjönk småningom ned till den föraktligaste lefnad och största fattigdom.

Hennes barn blefvo alla olyckliga eller brottsliga. Edvard, den äldste, en våldsam, orättvis, utsväfvande herre, var känd under namn af *den galne markgrefven*. Han föll slutligen rusig utför en trappa och bröt halsen af sig. Den andre, Kristoffer, var halt och blind. Den tredje, Filip, hade en beständigt orolig lefnad. Den yngste hette Johan Carl, och blef Malteser-riddare. Vid 23 års ålder kom han till Antwerpen 1594, hvarest han fann sin nu femtiofyra-åriga moder som fortsatte sitt skändliga lefnadsätt. Han begärde och erhöil magistratens tillåtelse att föra henne dädan. Sonen dref då modern ut från hennes herberge, och då hon gjorde motstånd, sparkade han henne och drog henne vid det fordom besjungna håret utefter gatan, oaktadt hennes jemmerskri, och handterade henne så våldsam, att hennes ena arm rycktes ur led. Härefter instängde han henne på landet från människors ögon. Moderns nesa och kanske ånger öfver egen hårdhet verkade dock så på honom, att han föll i en tvin-sot, som snart lade den förut blomstrande ynglingen i grafven. Cecilia lefde sedan utan man, utan barn, utan anseende, utan skydd. Det är till och med obekant, huru och på hvad ställe hon tillbragt de

sista åren af sin lefnad. En ringa anteckning underrättar oss blott, att hon dött 1627. Hon var då 87 år gammal.

PRINSESSAN LOLOTTE FORSBERG.

I Lovisa Ulrikas hof fanns en löpare vid namn Forsberg. Under hans tjänstgöring uppkom ofta hans lilla dotter Lolotte på slottet och stod i drabantsalen nigande för drottningen, då hon gick igenom den för att fara ut. Barnet var en utmärkt vacker, qvick och liflig flicka om 10 à 12 år. Drottningen såg henne flere gånger, hörde att det var löparens dotter, talade några ord med henne och intogs af barnets ovanliga behag och utseende. Ofta gaf drottningen henne i förbigående karameller, och en dag, då hon glömt detta namnam och fick se flickan, ville hon godtgöra sin glömska, vände om och bad barnet följa sig in i rummen. Den lilla Lolotte, förtjust af all den herrlighet hon såg och af det hon fick, uttryckte sin tacksamhet på ett sätt som alldeles intog drottningen. Lolotte fick oftare återkomma, och blef omsider en slags favorit, som alla smickrade, emedan hon var drottningens skyddling. Sålunda uppväxte hon i detta hof, i hvars sällskapskrets hon snart blef den skönaste prydnaden. Hennes fågring

och goda hufvud skaffade henne snart beundrare, och i blomman af sin ungdom, omgifven af ett älskvärdt hof, der hon var uppburen och hyllad, sträf-vade hon snart att betrygga sin ställning. Då Lovisa Ulrika dog, testamenterade hon Lolotte till sin älskade dotter prinsessan Sofia Albertina, som ärfde sin mors godhet för flickan. En af den tidens an-sedde hofmän, grefve Carl Gyldenstolpe, begärde hennes hand och det bifölls. Lolotte med alla sina yttre företräden hade dock fel — hon var intrigant och hersklysten. Hennes trolofvade började frukta dessa lynnets böjelser, och — förlofningen blef bruten. Lolotte, som trodde detta vara ett verk af aristokratisk ovilja mot henne såsom uppkomling, utlade sina nät på annat håll och fångade en af prinsessans kammarherrar, grefve G. Stenbock. Här begynner nu den besynnerliga intrig, som skulle göra Lolotte till en dotter af Adolf Fredrik — ett sätt att betaga grefve Stenbocks äkta förbindelse med henne utseendet af en mesallians.

Den 29 Mars 1795 fann man på golvet under ett arbetsbord i prinsessan Sofia Albertinas salong ett bref på åtta sidor, utan adress och underskrift, endast dateradt d. 20 Mars 1795. Man bar genast detta bref till Hennes Kongl. Höghet, som dock fann det så oläsligt, att hon kallade sin stallmästare, grefve Stenbock, för att biträda vid dess deschiffrerade. Man kan lätt föreställa sig den goda prinsessans förvåning, då hon nu af detta bref erhöill den

oförmodade underrättelsen, att mamsell Forsberg var — hennes syster! Brefskrifvaren, som var okänd, sade sig för öfrigt vara den ende ännu levande person i världen, som kunde om denna oväntade upptäckt meddela de närmare underrättelserna och bevisen. Dessutom hette det, att mamsell Forsbergs s. k. moder, en ännu levande borgarfru i Stockholm, hos hvilken hon åtnjutit sin första vård och uppfostran, genom ed förbundit sig att aldrig röja det rätta förhållandet rörande sin fosterdotters börd. Hela brevet var också affattadt på ett sätt, som borde gjort hemligheten af dess tillkomst uppenbar för hvar och en, som varit litet mera skarpsinnig och benägen att lära känna det rätta förhållandet, än prinsessan.

Sofia Albertina blef naturligtvis derföre i högsta grad nyfiken att lära känna den person, som kunde meddela henne bevisen för hennes nya systems härkomst. Understödd af hertiginnan af Södermanland och af grefve Stenbock gjorde hon de trägnaste efterforskningar, men förgäfves! Slutligen kallade man mamsell Forsbergs moder, den nyssnämnde borgarfrun, och satte på henne tusen frågor; men hon försäkrade ihärdigt, att Lolotte var hennes dotter. Prinsessan trodde sig dock upptäcka, att den goda fruns svar korsade hvarandra, och i trots af hennes utomordentliga bemödande att försäkra, det Lolotte var hennes dotter, tycktes likväl allt häntyda på motsatsen.

På denna punkt af ovisshet stod frågan om mamsell Forsbergs härkomst, och man hade nästan glömt

hela saken, då grefve Stenbock d. 12 Okt. samma år mottog under sin adress ett temligen stort paket, som var åtföljdt af en biljett, hvori man bad honom öfverlemnade detsamma till prinsessan Sofia Albertina, då hon befann sig allena. Den som lemnade dessa saker till någon af domestikerna i prinsessans palats, en i öfrigt okänd person, försvann plötsligt, så snart han afbördat sig sitt uppdrag.

Då grefve Stenbock öppnade omslaget till paketet, fann han deri ett bref från samma onämnda person som skrifvit det första brevet, hvilket hittats i prinsessans salong, samt adresserat till prinsessan, jemte ett paket, egenhändigt adresserat af salig enkedrottningen till Sofia Albertina. Grefve Stenbock skyndade att framföra dessa saker till prinsessan, som rördes ända till tårar, då hon igenkände sin mors hand. Hennes nyfikenhet väcktes också i hög grad utaf den okände brefskrifvarens hemlighetsfulla epistel, som endast innehöll nya försäkringar att mam-sell Forsberg var af kungligt blod och en syster till prinsessan. Då hon öppnade paketet, fann hon deruti en ask, förseglad med ett hjertformigt sigill, i hvilket var graveradt konung Adolf Fredriks namnchiffer, under en kunglig krona — samma sigill, som salig enkedrottningen alltid bar och som sedan egdes af prinsessan. På asken var följande adress, likaledes skriven med drottningens egen hand: "Till Louise Fredrique Charlotte." Uti asken var förvaradt ett halsband af orientaliska perlor till ett värde af 4.000

R:dr b:ko, oinfattade diamanter, värderade till 17 å 1800 R:dr b:ko, samt ett miniatyrporträtt af högstsalig konung Adolf Fredrik. Alla dessa saker anfördes äntligen uti brefvet såsom lika många bevis på riktigheten af den uppgift det innehöll.

Man får medgifva att hela denna tillställning var temligen väl anlagd, för att göra intryck på prinsessan. Också tvekade hon nu ej längre att anse Lottte Forsberg för sin syster, samt att offentligen erkänna henne som sådan. De bevis hon erhållit för trovärdigheten af ett dylikt förhållande, syntes henne alltför starka, att hon skulle kunna tvifla derpå.

Prinsessan Sofia Albertina samlade i följd häraf en eftermiddag sitt hof, samt yttrade till alla de närvarande, att hon hade ett utomordentligt viktigt bref att meddela dem, och på förhand utbad sig sina damers bevågenhet för den unga person, hvarom det handlade. Alla afbidade med tystnad hvad dessa ord skulle betyda. Äntligen framtog grefve Stenbock, samt uppläste, på prinsessans befallning, för de tillstädesvarande, bland hvilka mamsell Forsberg äfven befann sig, det bref hvarom vi talat, och som skulle visa den nya släktskapsförbindelsen mellan prinsessan och hennes kammarfru, nyssnämnde Forsberg. Derpå fästade Sofia Albertina omkring hennes hals det dyrbara halsband, som åtföljt brefvet, omfamnade henne som sin syster samt föreställde henne som sådan för hela sitt förvånade hof.

Mamsell Forsberg spelade under allt detta mä-

sterligt rollen af den öfverraskade, och sedan hon kysst prinsessans händer, vände hon sig till öfverhofmästarinnan, grefvinnan Silfversparre, född Sinclair, i det hon utbad sig, att hon ville fortfara att bevisa henne sin godhet och vara öfvertygad, att hennes nya rang skulle på intet sätt förändra de känslor, hon hyste för henne, liksom för de andra hofdamerna.

Alla de närvarande syntes vara ytterst förvånade, och visste icke hvad de skulle svara. Ändtligen bröt grefvinnan Silfverstolpe den besvärliga tystnaden samt yttrade temligen kärft:

”Min kära lilla mamsell! Så snart konungen förklarar sin tanka rörande eder nya ställning, skall jag gerna gifva den titel, ni synes taga i anspråk; men tilldess tillåt, att jag ej kan kalla er med något annat namn, än det ni hittills burit.”

Detta tal bestämde de öfriga hofdamernas uppförande, och misshagade högeligen prinsessan. Hon skyndade derföre, åtföljd af sin unga och sköna syster ofördröjligen till slottet, för att anhålla om audiens hos konungen, visade honom brefvet, och bad Hans Maj:t, att mamsell Forsberg måtte blifva erkänd såsom prinsessa.

Konungen förvånades mycket, samt fordrade mera öfvertygande bevis, än dem man för honom företett. Ändtligen yttrade han, det han om saken ville öfverlägga med sina farbröder, hertigen-regenten och

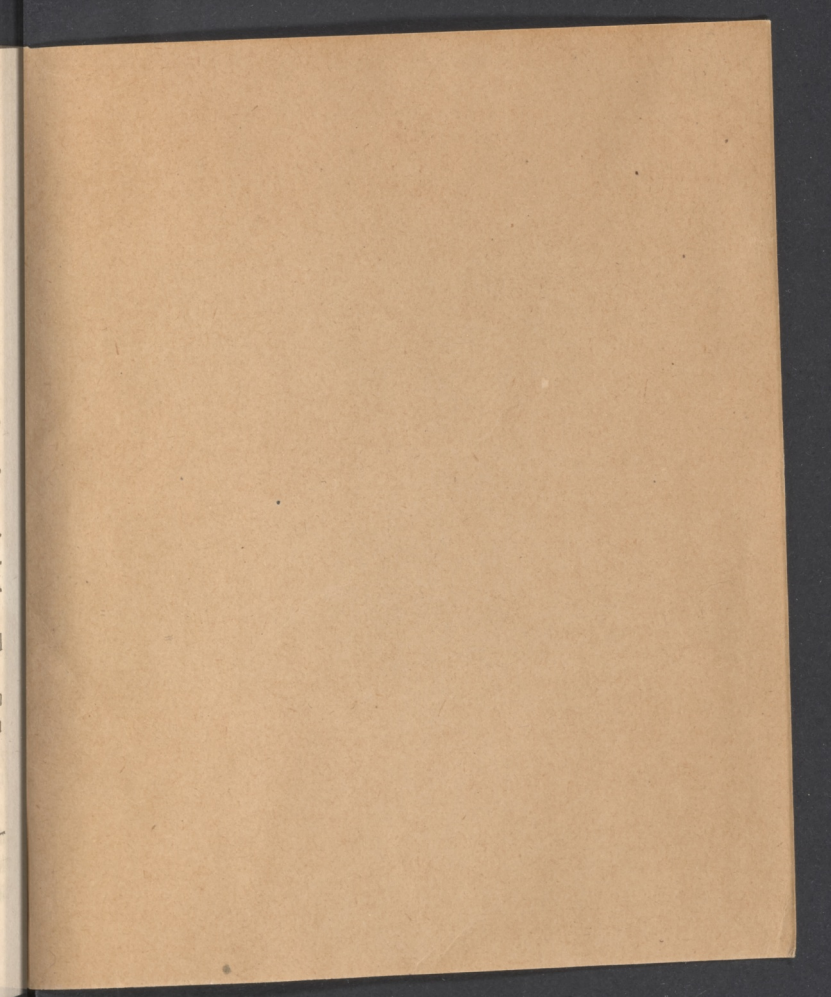
prins Fredrik. Men dessa befunnos om möjligt ännu mera obenägne därför, än Gustaf Adolf sjelf. Isynnerhet blef hertig Fredrik rasande, då han fick veta sin systers begäran, samt svor, att han aldrig ämnade som syster erkänna en kammarfru eller tillåta att man nedsmutsade hans salig moders minne, o. s. v. Konungen vägrade därför, i likhet med sin farbroder, att som prinsessa adoptera mamsell Forsberg.

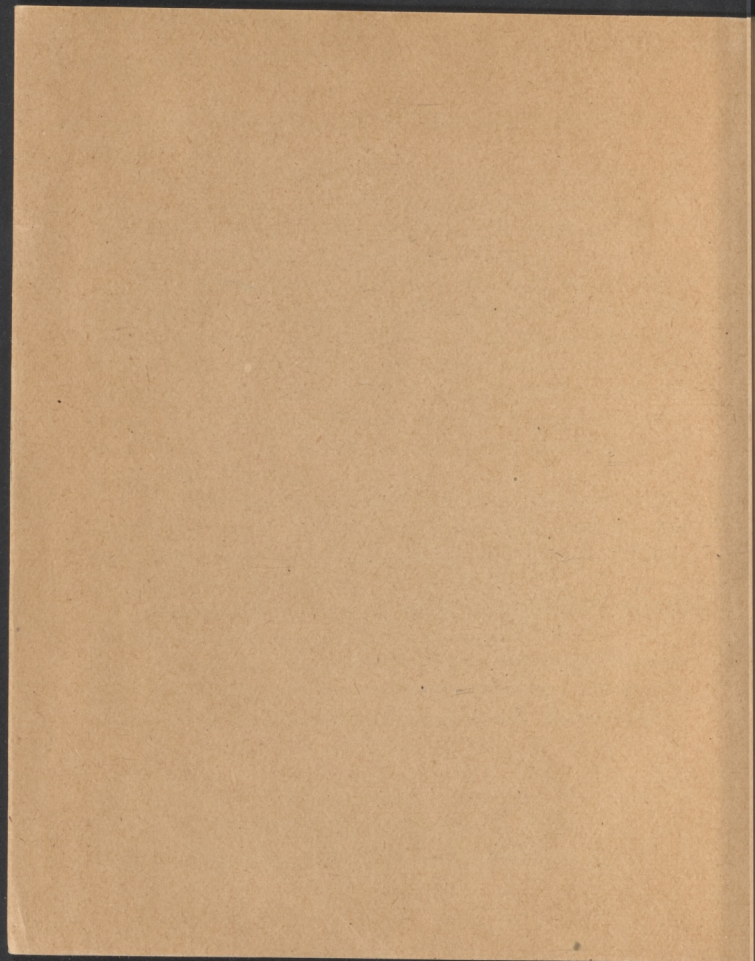

STOCKHOLM.

TRYCKT HOS P. G. BERG, 1854.

(Stora Badstugatan N:o 9, Söder.)

OB

UPPSALA UNIVERSITETSBIBLIOTEK

16000

001144320

FOLK-
SKRIFTER.
SV. HIST.

16-30.

1854.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

